

JTF

Etelä-Pohjanmaalla

osana Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelmaa

Heli Rintala

Euroopan unionin
osarahoittama

Mikä JTF on?

- Alue- ja rakennepolitiikan ohjelman (Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027) uusi rahoitusväline
- Englanniksi Just Transition Fund (JTF) eli oikeudenmukaisen siirtymän rahasto
- Tukee **alueita, joille EU:n tavoite olla ilmastoneutraali aiheuttaa sosioekonomisia ja ympäristöllisiä haittavaikutuksia**
- JTF liittyy eri EU-maissa eri asioihin, esimerkiksi hiilikaivokset, liuskeöljy, ruskohiili, turve,... -> näistä luopumisen vaikutukset
- JTF:n lisäksi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma sisältää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) toimet

JTF Suomessa

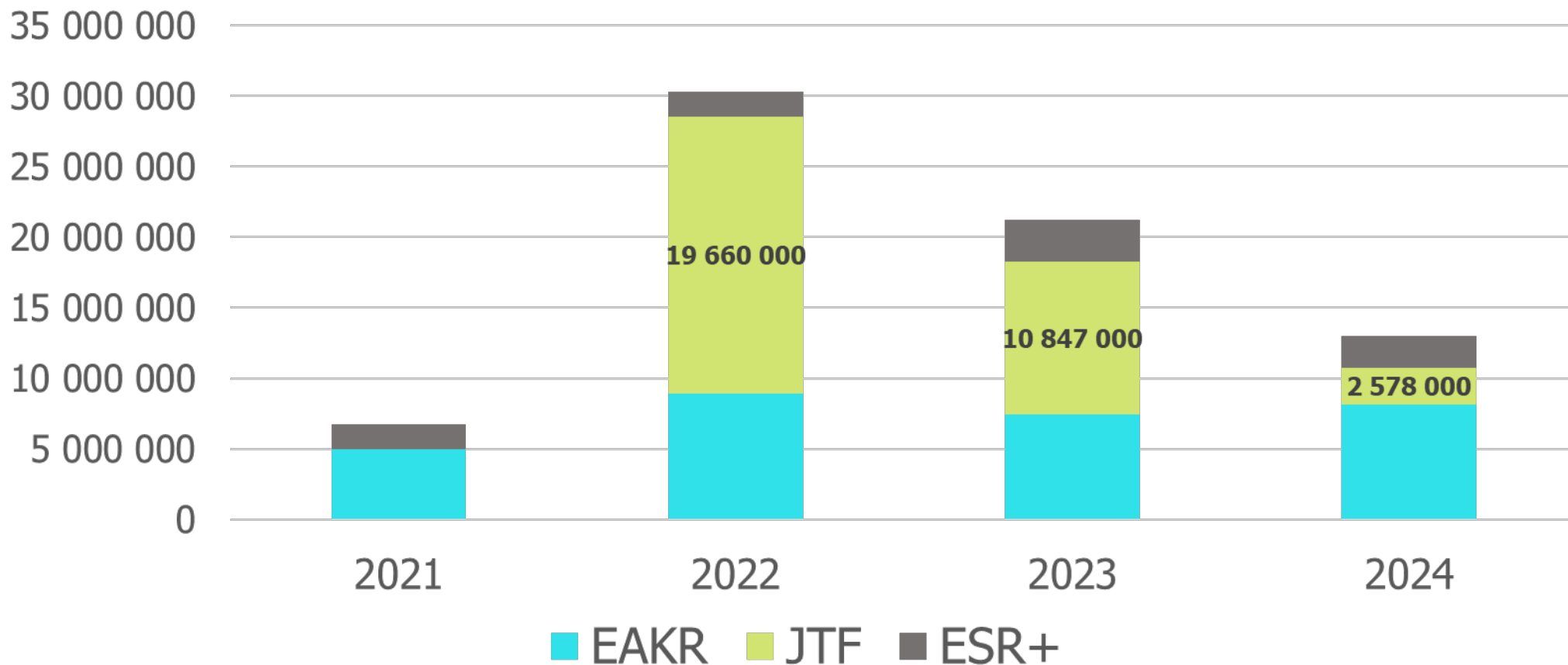
- Rahastolla vastataan **turvetuotannon** vähentämisestä aiheutuviin sosioekonomisiin ja ympäristöllisiin haittavaikutuksiin alueilla, jossa edellytykset muutokseen sopeutumiseen ovat heikoimmat
- Suomen tavoitteena on vähintään puolittaa turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä, todennäköisesti muutos etenee tavoitetta nopeammin
- Turvetoimiala työllistää Suomessa noin 2 500 henkilötyövuotta
- Toimialan nopean ja huomattavan supistumisen välittömät ja välilliset haittavaikutukset aluetalouksiin ja työllisyyteen ovat merkittäviä

Maakunta	Rahoitus yhteensä 2021-2027 M€
Pohjois-Pohjanmaa	118,5
Pohjois-Savo	82
Lappi	62,1
Pohjois-Karjala	55,5
Keski-Suomi	47,2
Etelä-Savo	43
Etelä-Pohjanmaa	40,8
Kymenlaakso	32,6
Satakunta	26,7
Etelä-Karjala	25,6
Keski-Pohjanmaa	19,5
Pohjanmaa	18,9
Kainuu	14,8
Pirkanmaa (neljä kuntaa)	4,3
YHTEENSÄ	591,7

Maakunnassa 33 milj. € JTF-rahoitusta käytettävissä alkuvuosina!

EP:n alue- ja rakennepolitiikan rahoitus 2021-2024

JTF-suunnitelma

- Muista rahastoista poiketen JTF-rahoitukseen liittyy maakunnan oma JTF-suunnitelma. Etelä-Pohjanmaan JTF-suunnitelma: <https://epliitto.fi/jtf-etela-pohjanmaalla/> .
- Rahoitettavien hankkeiden on oltava JTF-suunnitelman mukaisia.
- Lisäksi valtakunnalliseen ohjelmaan on lisätty JTF-toimintalinjan kuvaus
- JTF:ssa on vain yksi toimintalinja ja erityistavoite, mutta neljän tyyppistä rahoitusta (kts. seuraavat diat). Erityistavoitteen koko nimi on: *"Antaa alueille ja ihmisille mahdollisuus käsitellä niitä sosiaalisia, työllisyyteen liittyviä, taloudellisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia, joita on pyrkimyksellä saavuttaa vuotta 2030 koskeva unionin energia- ja ilmastotavoite ja unionin siirtymisellä ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä Pariisin sopimuksen mukaisesti"*

Etelä-Pohjanmaan JTF-suunnitelma: teemat

1

Yritystoiminnan ja
osaamisen
vahvistaminen
hiilineutraaliin
talouteen siirtymisessä

2

Uusiutuvan
energiantuotannon
kasvattaminen

3

Soiden ennallistaminen ja
turvemaiden kestävä
käyttö

JTF-suunnitelma koostuu kolmesta kokonaisuudesta

Kaikki JTF-hankkeiden on oltava [Etelä-Pohjanmaan JTF-suunnitelman](#) mukaisia, ja rahoituksen suuntaamisessa huomioidaan [Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelma](#) Suunnitelmaa rahoittavat **Keski-Suomen ELY-keskus ja Etelä-Pohjanmaan liitto**

Euroopan unionin
osarahoittama

Suhde muihin rahastoihin

Vähähiilisen siirtymän haittavaikutusten minimoimiseksi JTF-rahoituksessa korostetaan elinkeinojen monipuolistamista ja toimialan työvoiman sopeuttamista

- Toimenpiteissä huomioidaan maakuntaohjelman painotukset sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän työpaikat, teknologiat ja uudet liiketoimintamahdollisuudet
- JTF poikkeaa esim. EAKR-toimenpiteistä **lähtökohtansa ja näkökulmansa osalta, mutta eroja ei ole yksittäisen hankkeen tasolla**
- ESR+ -tyyppiset työvoiman uudelleen koulutuksen ja -työllistämisen toimenpiteet suunnataan ensisijaisesti turvesektorilta työttömiksi jääneisiin ja sektorin työttömyysuhanalaisiin, erityiskohderyhmänä nuoret

JTF-, EAKR- ja ESR+ -toimenpiteissä on sama:

- rahoituksen lainsäädäntöperusta
- yleiskustannusmallit
- palkkakustannusmallit
- EURA2021-tietojärjestelmä
- hakumenettely (määräaikaiset rahoitushaut)
- enimmäistukitasot
- Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Etelä-Pohjanmaan liiton työnjako rahoittajina

JTF:n määrälliset tavoitteet Etelä-Pohjanmaalla 2021-2027

Tuotosindikaattorit	Tavoite	Tulosindikaattorit	Tavoite
Tuetut yritykset yhteensä	155	Tuettuihin yksiköihin luodut työpaikat	300
Avustuksilla tuetut yritykset	116	Tuote- tai prosessi-innovaatioita tekevät (pk-yritykset)	47
De minimis -tukea saaneet yritykset	39	Yritykset, joilla on suurempi liikevaihto	116
Tuetut uudet yritykset	39	Verkostojen ja innovaatioekosysteemien kehittämät innovaatiot, tuotteet ja palvelut	120
Yhteisiin tutkimushankkeisiin osallistuvat tutkimusorganisaatiot	6	Pk-yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan	47
Yritykset yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa	340	Pk-yritykset, jotka aloittavat energiatehokkuuteen tai uusiutuvan energian ratkaisuihin perustuvaa uutta liiketoimintaa	40
Tuen piiriin kuuluvan kunnostetun ja jälkikäyttöön otetun maaperän pinta-ala (ha)	4000		
Osallistuneet 18-29-vuotiaat nuoret	85	Osallistujat, jotka saavat ammattipätevyyden	50

Keski-Suomen ELY-keskus

Euroopan unionin
osarahoittama

ELY-keskuksen rahoitus 2023-2024

Toimintaympäristön kehittämisavustus

- **Osa yritysrahoituksesta** voidaan kohdentaa yritysten toimintaympäristöä ja yritystoiminnan yleisiä kehittämisedellytyksiä parantaviin hankkeisiin
 - Tukea voidaan myöntää voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille sekä säätiöille
 - Tukitaso kehittämistoimenpiteissä on enintään 80 % ja investoinneissa enintään 45 %
- Tukea suunnataan pk-yritystoimintaan välittömästi vaikuttaviin, uutuusarvoa sisältäviin hankkeisiin:
 - yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin
 - pk-yritysten tarvitsemien palvelujen kehittämiseen
 - yritysten yhteistyön edistämiseen
 - muihin pk-yritysten kehittämisedellytyksiä merkittävästi parantaviin hankkeisiin

Turvesoiden ennallistaminen ja vesistökuunnostukset

- **Rahoitus kohdennetaan**

- turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistamiseen, missä ensisijaisena tavoitteena on palauttaa suon rakenne ja toiminta lähelle ennen ojitusta vallinneeseen ekologiseen ja hydrologiseen tilaan. Ennallistaminen voi tarkoittaa myös kosteikkojen ja vesialueiden tai kaikkien näiden yhdistelmien perustamista alueille, joiden luontaiset ominaisuudet soveltuvat niihin parhaiten
- turvetuotannon vaikutusalueilla olevien vesistöalueiden ja niiden ranta-alueiden kunnostamiseen, kun tavoitteena on vesistön käyttökelpoisuuden parantaminen (mm. vesikasvien poistoilla, ravintoketju-kunnostuksilla, hapetuksilla, ruoppauksilla, vedenpinnan nostoilla). Kunnostustoimet voivat kohdentua myös virtavesiin.
- selvityksiin ennallistamisen ja muiden kestävien jälkikäyttömuotojen edellytyksistä ja mahdollisuuksista

Tukitaso kehittämishankkeissa on enintään 80 % ja investoinneissa 70 %

Työllisyys, osaaminen ja osallisuus

”ESR+-tyyppinen” rahoitus kohdennetaan

- uudelleenkoulutukseen ja uusien taitojen hankkimiseen; tällä luodaan mahdollisuuksia turpeen energiakäytön alasajosta kärsiville aloille ja nuorille
- muuntokoulutuksella voidaan vastata työvoimapulaan, joten toimia voidaan kohdentaa mm. luonnonvara-alan opetusta tarjoavien ammatillisten oppilaitosten koulutusohjelmien kehittämiseen
- vaikeasti työllistyvien koulutus- tai työmarkkinapolkujen löytymistä tuetaan hyödyntämällä moniammatillisia verkostoja

Tukitaso on enintään 80 %

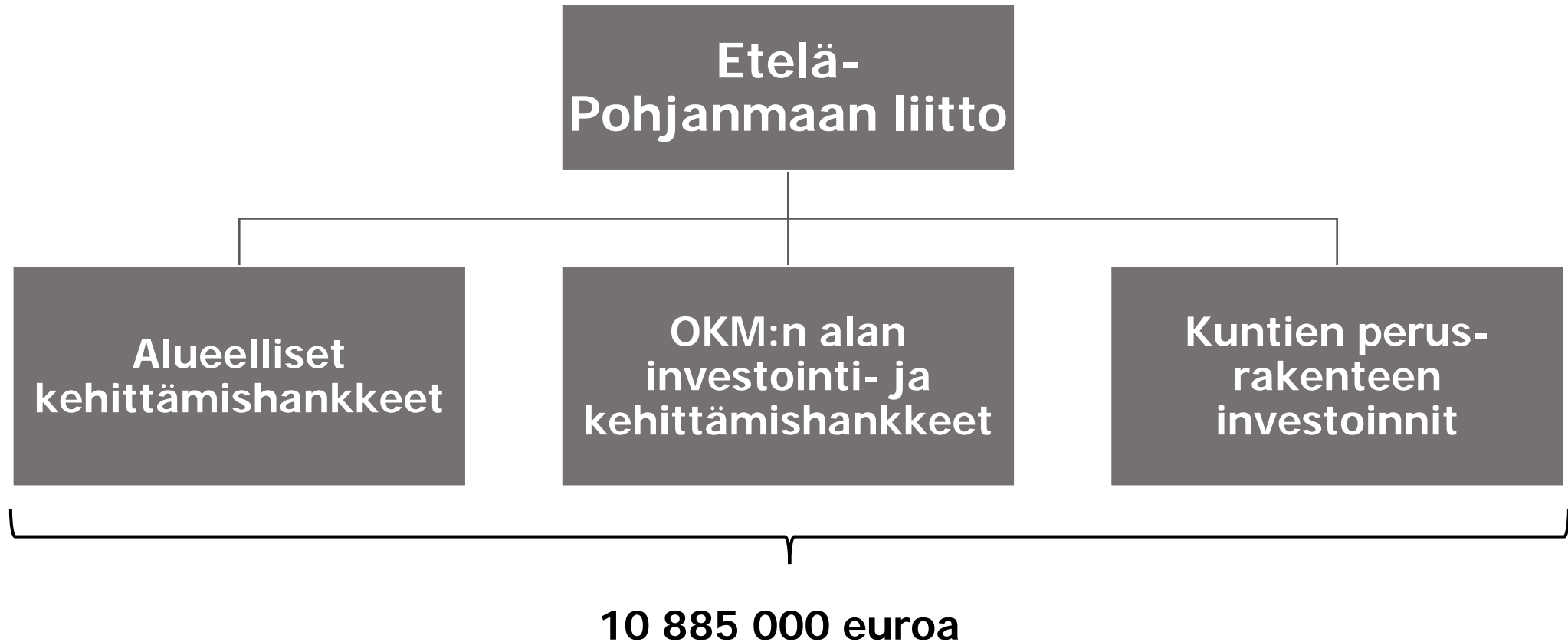
**Euroopan unionin
osarahoittama**

Etelä-Pohjanmaan liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Etelä-Pohjanmaan liiton JTF-rahoitus 2023-2024

Alueelliset kehittämishankkeet

Rahoitus kohdennetaan

- Hankkeisiin, jotka tuottavat ratkaisuja alueen elinkeinoelämän kehittämistarpeisiin
- kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön kehittämishankkeisiin
- muihin kehittämishankkeisiin Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttamiseksi

Etelä-Pohjamaan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen liiketoiminnan kehittämiseen

- **Tukitaso kehittämistoimenpiteissä on enintään 80 % ja investoinneissa 70 %**
 - kehittämishankkeeseen liittyvän investoinnin on oltava välttämätön kehittämishankkeen toteuttamiselle
 - investoinnin osuus voi olla enintään puolet hankkeen kokonaiskustannuksista

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan kehittämisen- ja investointihankkeet

- **Rahoitus kohdennetaan OKM:n alan** (mm. tutkimus- ja innovaatiotoiminta, koulutus, kulttuuri) hanketoimintaan
- Etusijalla ovat vihreää ja digitaalista siirtymää edistävät hankkeet, joilla monipuolistetaan ja vahvistetaan aluetaloutta
- **Tukitaso kehittämistoimenpiteissä on enintään 80 % ja investoinneissa 70 %**
 - Hanke voi muodostua kokonaan kehittämistoimenpiteistä tai investoinnista tai olla näiden yhdistelmä; pääsääntöisesti investointihankkeissa kuitenkin on edellytyksenä investointiin liittyvä erillinen kehittämishanke
 - merkittävässä hankkeissa pyydämme opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausunnon
- **Tukea ei myönnetä**
 - perustutkimukseen
 - hankkeisiin, joita tuetaan muilla rahoitusvälineillä kuten ESR+

Kuntien perusrakenteen investoinnit

- rahoitusta voidaan kohdentaa bioenergiajakeiden käsittely- ja varastointialueiden rakentamiseen (ns. **bioenergiaterminaalit**) silloin kun hakijana on kunta tai kuntayhtymä
 - Biomassan varastointiin ja hakettamiseen tarkoitetut terminaalialueet, jotka parantavat haketoimitusten varmuutta ja polttoaineiden laatua sekä tehostavat kuljetusten ja haketuksen logistiikkaa. Terminaalialueella voidaan sekoittaa eri energiajakeita, ja niillä sekoitetut polttoainekuormat huomioivat paremmin lämpölaitosten tehontarpeet eri vuodenaikoina.
 - Valintaperusteiden mukaisesti biomassan käyttöön liittyvissä investoinneissa on tarkistettava DNSH-periaatteen toteutuminen.
 - Kuntahankkeena toteutettu terminaali on kaikkien alan yritysten käytettävissä, tuki ei saa olla valikoivaa. Toiminnan on oltava **voittoa tavoittelematonta eikä se saa aiheuttaa markkinahäiriötä**.
- **Tukitaso investoinneissa on enintään 50-70 %**
- **Tukea ei voida myöntää** esim. teiden rakentamiseen tai laajakaistoihin

Aikatauluarvio ja muuta huomioitavaa

- **JTF-haut avautuvat maalis-huhtikuun vaihteessa 2023**
 - Hakuilmoitukset, hakemukset ja päätökset [EURA2021-järjestelmässä](#)
 - Hakemus tulee aina kohdistaa yhteen, avoinna olevaan hakuun
 - Avoinna olevat haut löytyvät EURA2021-järjestelmän lisäksi sivustolta www.rakennerahastot.fi sekä rahoittajien viestintäkanavista
- **JTF-päätökset:** arviolta huhtikuun lopussa
- JTF-rahoitus on hyvin **etupainotteinen**, ja EU:n budjettisääntöjen takia merkittävä osa rahoituksesta tulee olla maksettuna (eli hankkeiden toteutettuina) vuoden 2025 loppuun mennessä
- Myös JTF-hankkeet voivat olla ylimaakunnallisia, kunhan hanke toteuttaa kaikkien mukana olevien JTF-maakuntien alueellista suunnitelmaa. Hallinnolliset menettelyt samat kuin EAKR-hankkeissa.

Valintaperusteet – tarkasta hakuilmoituksessa, mitkä näistä ovat mukana haussa (lisäksi horisontaaliset perusteet):

+ alueellinen valintaperuste!

- Hanke tukee ja edistää turveyrittäjien ja muiden turvesektorin toimijoiden uudelleen työllistymistä tai uuden liiketoiminnan käynnistämistä
- Hanke edistää kasvuhakuista ja uutta työllistävää liiketoimintaa
- Hankkeella tuetaan uudistuvaa liiketoimintaa sekä yritysten jatkuvuutta
- Hanke parantaa pk-yritysten kasvu-, kansainvälistymis-, markkinointi- tai innovointivalmiuksia tai –edellytyksiä
- Hanke tukee pk-yritysten tuotteiden, palveluiden tai tuotantomenetelmien kehittämistä ja kaupallistamista tai uuden teknologian käyttöönottoa
- Hanke vahvistaa hiilineutraaliin talouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista tai kehittää uusia tuote- ja palvelukonsepteja
- Hanke tukee ja edistää elinkeinoelämän tarpeista lähtevää TKI-toimintaa
- Hanke vahvistaa kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista ja kehittää uusia tuote- ja palvelukonsepteja
- Hanke edistää hiilinielujen säilyttämistä tai ennallistamista
- Hanke tukee elinkeinojen sopeutumista ilmastonmuutokseen
- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien työllisyyttä välittömästi tai välillisesti
- Hankkeessa edistetään erilaisia työmahdollisuuksien räätälöintejä yhteistyössä rekrytoivien työnantajien kanssa
- Hanke vastaa osaltaan tunnistettuihin paikallisiin/alueellisiin työvoimatarpeisiin
- Hankkeen toimenpiteillä edistetään koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin kuuluvien osaamista ja sitä kautta työllistymismahdollisuuksia.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

JTF-asetuksen mukaiset toimintatyypit

- 1) Pk-yritysten kasvu, kansainvälistyminen ja innovointivalmiudet (ml. liiketoiminta- ja markkinointiosaaminen), toimintaa uudistavat ja tuottavuutta lisäävät investoinnit sekä tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen
- 2) Elinkeinoelämälähtöinen innovaatiotoiminta ja TKI-yhteistyö, yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet
- 3) Uusi tai uudistuva liiketoiminta, (ml. yritysverkostojen kehittäminen, yrityskiihdyttämö- ja hautomomallit) sekä yritysten jatkuvuus omistajavaihdoksin
- 4) Turvesektorin yrittäjien ja turvesektorin muiden toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen mm. puunkorjuun ja turvesoiden ennallistamisen aloilla uuden liiketoiminnan mahdollistamiseksi
- 5) Uudelleen koulutus ja uusien taitojen hankkiminen; ensisijainen kohderyhmä turvesektorilta työttömiksi jääneet tai työttömyysuhanalaiset, erityiskohteena nuoret
- 6) Uudet innovaatiot turpeen korvaamiseksi ja turpeen uudet innovatiiviset käyttömuodot
- 7) Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden uudet ratkaisut ja TKI
- 8) Pk-yritysten bio- ja kiertotalouskonseptit
- 9) Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista; kattaa myös turvetuotannosta poistuvien soiden yhteydessä olevat vesistöalueet, mikäli niiden kunnostamisen tarve liittyy turvetuotannon loppumiseen

Kiitos

www.rakennerahastot.fi

Euroopan unionin
osarahoittama